

1027 Budapest
Varsányi Irén u. 40-44.

Első fokú ügyszám: 5.G.41.582/2011.

útján

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG
részére

**1015 Budapest
Donáti u. 35-45.**

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/723-0/2009
Erkezett:	2019 APR 26.
Példány:	1
Melléklet:	3 db
	Kezelőiroda 1

FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK
GAZDASÁGI KOLLÉGIUMA 13.

FŐLAJSTROMSZÁM
KEZDŐIRATON:

Postán / Gyűjtőládán Személyesen / E-mailen / Faxon

Erkezett: 2019 APR 15.

PÉLDANY: IV:

MELLÉKLET: KÖZTÜK:

FŐLAJSTROMSZÁM: 44.208/14
UTÓIRATON

Zalaegerszeg, 2019. április 12.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott, dr. Asztalos Dóra ügyvéd

[REDACTED] ügyfél
[REDACTED]
18034817/
ügyszáma alatt lezart eljárásban ügyfelem az IDOM 2000 KONZULENS, SZOLGÁLTATÓ Zártkörűen működő Részvénytársaság alperes ([REDACTED], „Panaszos”) képviseletében – meghatalmazás és Panaszos nevében aláíró vezérigazgató képviselési jogosultságát megalapozó dokumentumok (aláírási címpéldány, illetve cégkivonat) másolata 1. számú mellékleteként csatolta - az Alkotmánybírságról szóló 2011. évi CLII. törvény („Abtv.”) 26. §. (1) bekezdése és az Abtv. 27. §. alapján - az Abtv. 30. § (1) bekezdésében írt határidőn belül - az alábbi

alkotmányjogi
panaszt

terjesztem elő:

Panaszos kéri a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Kúria Pfv.V.20.114/2019/2. számú végzése Alaptörvény-ellenességét, és azt az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg azt.

Panaszos kéri annak megállapítását, hogy a panaszolt döntés az Alaptörvény tisztességes eljáráshoz való jogot biztosító XXVIII. cikk (1) bekezdésébe ütközik¹.

Panaszos kéri annak megállapítását, hogy a panaszolt döntés az Alaptörvény hatalommegosztás elvét kimondó C) cikk (1) bekezdésébe, illetve a bíróságok igazságszolgáltatási tevékenységének ellátását kimondó 25. cikk (1) bekezdésének első mondatába ütközik².

¹ Az Alaptörvény bírói kezdeményezésekkel érintett rendelkezései: „XXVIII. cikk (1) bekezdés: *Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, észszerű határidőn belül bírálja el.*”

² Az Alaptörvény bírói kezdeményezésekkel érintett rendelkezései:

I. NYILATKOZATOK

Nyilatkozom, hogy Panaszos eljárási jogosultságát az alapozza meg, hogy a bírósági eljárásban félként (alperes) vesz/vett részt.

Nyilatkozom, hogy adataink Alkotmánybíróság általi kezeléséhez teljes körűen hozzájárulunk. Személyes adataink nyilvánosságra hozatalához hozzájárulunk.

Panaszos a Kúria Pfv.V.20.114/2019/2. számú végzését 2019. február hó 18. napján vette át elektronikus kézbesítés útján. A végzést **2. számú mellékletként** csatolom. Nyilatkozom arról, hogy az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidő (az alkotmányjogi panasz benyújtására alapjául szolgáló bírói döntés közlésétől számított 60 nap) fentiek szerint megtartásra került.

A panaszolt végzés ellen jogorvoslatnak nincs helye. Nyilatkozom továbbá, hogy az ügyben sem perújítás sem felülvizsgálati eljárás nincs folyamatban.

Panaszos az eljárásban meghatalmazott jogi képviselőt vesz igénybe. A képviseleti jogosultságot az 1. sz. mellékletben csatolt meghatalmazással igazoltuk.

II. A PANASZOLT VÉGZÉS ÉRDEMI TARTALMA

A végzés szerint egyrészt a Kúria értelmezése alapján az új Pp. nem tartalmaz eljárási szabályokat a kiemelt ügyé – kiemelt jelentőségű per - minősítés megváltoztatására, és szabályozás hiányában a minősítés mellőzésére sincs jogi lehetőség (Kúria Pfv.V.20.336/2016/2), másrészt a felülvizsgálati kérelem benyújtása szempontjából a keresetlevél benyújtásakor irányadó Pp.-t kell alkalmazni.

Ezen két indokra tekintettel Panaszos felülvizsgálati kérelmét a Kúria, mint elutasított elutasította. Amennyiben akár a kiemelt ügy megszűnése, akár az új Pp. alkalmazása tekintetében a Kúria a Panaszos álláspontját osztotta volna, akkor az elutasításnak nem lett volna helye, a beadványt érdemben el kellett volna bírálni.

Ki szeretném emelni, hogy jelen panasz tárgya nem a Kúria jogértelmező tevékenysége, hanem az, hogy jogszabályi rendelkezés hiányában saját álláspontjával tölti ki az ürt, jogot alkot. Álláspontom szerint nem jogalkotásról, hanem jogalkotásról van szó.

III. ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Panaszom tárgya röviden egyrészt az, hogy a nem világos, nem egyértelmű jogi normát a Panaszos hátrányára nem lehet értelmezéssel tartalommal kitölteni, illetve a szabályozás hiányát bírói döntés nem pótolhatja, másrészt ehhez kapcsolódóan nem lehet bíróság által eseti döntéssel jogot alkotni. A bíróság eljárása Panaszos jogorvoslati jogának elvonását eredményezte.

A bírói jogképzést már a római jog is tiltotta (praetor ius facere non potest). Magyarországon a Kúria jogegységi döntéseket hoz olyan esetben, amikor a különböző bíróságok az adott jogi normát eltérően értelmezik. Ilyenkor a jog értelmezésével valamilyen szinten jogot alkot. A jogalkalmazói jogképződés azonban nem mindenki számára megismerhető (ellentétben a

„C) cikke (1) A magyar állam működése a hatalom megosztásának elvén alapszik.”
„25. cikke (1) A bíróságok igazságszolgáltatási tevékenységet látnak el.”

nyilvánosan kihirdetett jogszabállyal). A jelen esetben ugyanakkor eseti döntésről van szó, melynek nincs hatályos jogegységi határozati alapja.

A bíróságok feladata - többek között - a joggyakorlat továbbfejlesztése és a jogalkalmazás egységének biztosítása érdekében hozott jogértelmezés és iránymutatás. Nem tartozik azonban a bíróságok feladatához a jogalkotás, az elbírálandó elvi kérdésekre vonatkozó norma tartalmának módosítása / kiegészítése, a hiány pótlása jogértelmezés útján. Panaszos álláspontja szerint azonban a támadott döntés éppen ez utóbbit teszi: nem jogot értelmez és alkalmaz, hanem - az Alaptörvénnyel ellentétesen - jogot alkot.

A jelen esetben a bíróság új normákat határoz meg.

Az Alkotmánybíróság a hatalommegosztás elvével számos határozatában foglalkozott. Az egyes állami szervek hatáskörének világos elválasztásával összefüggésben azt mondta ki, hogy „[a] hatalmi ágak elválasztásának elve [...] nem pusztán annyit jelent, hogy az egyik hatalmi ág nem vonhatja el a másik jogosítványait, hanem azt is jelenti: a demokratikus jogállamban korlátlan és korlátozhatatlan hatalom nincs, s ennek érdekében bizonyos hatalmi ágak szükségképpen korlátozók más hatalmi ágak jogosítványait” [28/1995. (V. 19.) AB határozat, ABH 1995, 142, 143.]. A bírói hatalmi ágat, amely elválik a törvényhozó és a végrehajtó hatalomtól, az állami hatalom azon megnyilvánulásaként írta le az Alkotmánybíróság, amely „az erre rendelt szervezet útján a vitássá tett vagy megsértett jogról - törvényben szabályozott eljárás során - kötelező erővel dönt” [53/1991. (X. 31.) AB határozat]. „A hatalommegosztás elvéből következik a bíróságnak az Alkotmány 45. § (1) bekezdésében meghatározott igazságszolgáltatási monopóliuma, amely végső soron az egyedi ügyekben, a 46. § (1) bekezdésében rögzített ítélkezési tevékenység kizárólagosságában ölt testet” [62/2006. (XI. 23.) AB határozat, ABH 2006, 713.].

Első ízben a 38/1993. (VI. 11.) AB határozat fogalmazta meg, hogy „[a] »jogot« végül is a bíróságok saját értelmezésük szerint állapítják meg. [...] A csak a törvényeknek való alávetettség nemcsak a másik két hatalmi ág befolyását zárja ki tehát az ítélkezésre, hanem - az Alkotmány határai és követelményei között maradó - független, folyamatos és rendszerképző törvényértelmezés és jogalkalmazás révén is biztosítja a bírói függetlenséget.” (ABH 1993, 256, 262.).

A bírói hatalmi ág önálló jogszabály-értelmező tevékenységének jelentőségét hangsúlyozta az Alkotmánybíróság a 42/2004. (XI. 9.) AB határozatban is, a hatalommegosztás szempontjából. E döntés többek között rámutatott: „[a] jogalkalmazás egységességének biztosítása érdekében többféle alkotmányos megoldás lehetséges az igazságszolgáltatás rendszerén belül. Önmagában az azal a ténnyel nem sérül a jogalkotói hatalom, benne a törvényhozói hatalmi ág alkotmányos jogköre, hogy a bírói hatalom a jogszabályoknak egységesen alkalmazandó tartalmat ad. A »bírói jogalkotás«, amíg az kizárólag a jogszabályok értelmezésén alapul (amíg a bírói-ítélkezési hatalom nem veszi át alapvetően és közvetlenül a jogalkotás funkcióját), nem kerül ellentétbe a hatalommegosztás elvével.” (ABH 2004, 551, 571.)

A 3/2004. Büntető jogegységi határozat alkotmányosságát vizsgáló 42/2005. (XI. 14.) AB határozatban az Alkotmánybíróság kimondta, hogy „jogegységi határozat jogszabálytani besorolása nélkül is - az esetről-esetre történő alkotmányossági vizsgálat eredményeként - dönthető el, hogy a jogegységi határozat önálló jogszabályi tartalommal eloldódott-e az értelmezett jogszabálytól, vagy sem. [...] Az Alkotmánybíróság tényként kezeli, hogy a jogszabály tartalma az, amit a jogegységi határozat annak tulajdonít. A jogegységi határozatban megfogalmazottak tekintetében az Alkotmánybíróság nem ad konkuráló értelmezést (pl. alkotmányos követelmény formájában); ez sértene a bírói függetlenséget”. [42/2005. (XI. 14.) AB határozat, ABH 2005, 504, 514.]

A 13/2013. (VI. 17.) AB határozatban az Alkotmánybíróság összefoglaló jelleggel megállapította, hogy „[a]z Alaptörvény 25. cikke (1) bekezdése a Kúriát önálló, nevesített alkotmányos intézményként a

bíróági hierarchia csúcshervéne minősítette. A Kúria ilyen külön alaptörvényi kiemelése is alapjául szolgál annak, hogy a bíróságok jogalkalmazásának egységét biztosító legfőbb bírósági szervként speciális jogosítványokkal rendelkezzen. A bíróságokra kötelező jogegységi határozat meghozatalának jogát - mint speciális jogosítványt - maga az Alaptörvény biztosítja a Kúria számára, amely így a jogszabályoknak egységesen és kötelezően alkalmazandó tartalmat adhat."

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a Kúriának a jogegységesítő funkció maradéktalan betöltése érdekében széleskörű jogosítványai vannak. Önmagában az, hogy a Kúria e hatáskörével élve jogegységi határozatokat hoz, még nem ellentétes a hatalommegosztás alkotmányos elvével, sőt éppen ellenkezőleg. Amennyiben a jogegységesítés törvényi feltételei fennállnának, azonban a Kúria a jogegységesítő funkcióját nem gyakorolná és jogegységi határozatot indokolt esetben nem hozna, abban az esetben merülhetne fel az, hogy az Alaptörvényben foglalt feladatának a legfőbb bírói fórum nem tesz eleget.

Itt szükséges közbevetőleg megjegyezni, hogy a panasszal érintett két tárgy egyikében sincs jogegységi határozat, és nem a Kúria jogegységesítő eljárásáról, hanem egyedi döntésről van szó. Ez lényeges különbség!

A jelen esetben a Kúria kilépett a jogegységesítő szerepéből és - a jogalkotót a jogalkotási folyamatból kihagyva - önállóan, a tételes jogi rendelkezéseket kibővítve, azokon túlhaladva, attól „eloldódva” jogot alkotott (11/2015. (V.14.) AB határozat).

Álláspontom szerint továbbá a Kúria nem a jogalkalmazói joggyakorlat eredményét foglalta döntésébe. Ha ezt szeretne volna tenni, akkor jogegységi határozatot kellett volna kiadnia, nem pedig egyedi döntésben eljárnia.

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerint Magyarország *független, demokratikus jogállam*. Az Alkotmánybíróság több határozatában rámutatott arra, hogy a jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. Az Alkotmánybíróság szerint a jogbiztonság az állam kötelességére teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is *világosak, egyértelműek*, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára. A jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is. Ezért alapvetőek a jogbiztonság alkotmányos követelménye szempontjából az eljárásjogi garanciák is. Csakis formalizált eljárási szabályok megkövetelésével és betartásával működhetnek alkotmányosan a jogintézmények. Csak a formalizált eljárás szabályainak követésével keletkezhet érvényes jogszabály, csak az eljárási normák betartásával működik alkotmányosan a jogszolgáltatás. Az alanyi jogok és kötelezettségek érvényesítésére szolgáló eljárási garanciák tehát a jogbiztonság alkotmányos elvéből következnek. Az Alkotmánybíróság ezt az elvet már a működése legelején rögzítette (56/1991. (XI.8.) AB határozat).

„A tisztességes eljárás olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet megítélni.” (6/1998 AB határozat és 14/2004 AB határozat)

III. (A) Kiemelt jelentőségű per minőség megléte kérdésének konkrét problémája

A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény nem ismeri a kiemelt jelentőségű per fogalmát, illetve kategóriáját. A bírósági eljárásokban a gyakorlatban is megszűntek 2018. január hó 1. napjától a kiemelt ügyek, ez a minősítés megszűnt, és a szabályainak alkalmazásával is felhagytak.

A jelen esetben átmeneti szabályokról elfelejtett rendelkezni e körben a törvényhozó. Ennek megfelelően 2018. január hó 1. napja után nem lehetett kiemelt jelentőségű pernek megfelelően eljárni. Az, hogy miként kell ugyanakkor az átmenetet kezelni, nem volt ismert.

A szabályozás hiányát álláspontom szerint a Kúria eseti döntésével nem pótolhatja. A jogalkalmazó a tanácstalan átmeneti helyzetben nem hordozhatja annak a törvényhozó mulasztásának a kockázatát, a szabályozás elmaradásának hiánya a terhére nem értékelhető.

III. (B) Alkalmazandó eljárásjogi szabály megítélésnek kérdése konkrét problémája

A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 630. §: „[Átmeneti rendelkezések] (1) E törvény rendelkezéseit a 2018. január 1-jén és azt követően indult ügyekben kell alkalmazni.”

Kérdés, hogy mit tekinthetünk „ügynek”? Mi az ügy fogalma jelentése? Mikor indul az ügy?

Maga a megfogalmazás már az 1996. évi CXXII. törvényben is megjelenik a kifogás intézmény e bevezetésekor, ugyanis abban a 4. § (1) bekezdése ugyanezt a megfogalmazást használja: „E törvény - a 4. § (3) bekezdésének kivételével - 1997. január 1-jén lép hatályba; rendelkezéseit a hatálybalépése után indult ügyekben kell alkalmazni. A 4. § (3) bekezdése hatálybalépésének napja 1997. január 2.”

A bírói gyakorlat alapvetően négy álláspontot alakított ki.

- Legfelsőbb Bíróság Gpk. VI.30.771/1997/2 végzése szerint a felülvizsgálat új ügyet indít, így az azt követő kifogás ezen új ügy megindításához kapcsolódik dátumilag;
- maga a kifogás egy új ügy, mint rendkívüli perorvoslat, de a felülvizsgálatot itt is új ügynek tekinti;
- a támadott határozat meghozatalának időpontja határozza meg az alkalmazandó jogszabályt;
- és volt aki szerint a keresetlevél benyújtása indítja az ügyet ami a jogerős döntéssel zárul, az egész eljárást egy egységként kell kezelni.

A két éven át tartó jogbizonytalanságot az 1/1998. Polgári jogegységi határozat hivatott lezárni, ami szerint az ügy maga a perben szereplő jogvita, amelyben a bíróságnak döntést kell hoznia, ügyindulás pedig a keresetlevél benyújtása. A polgári eljárás egységes, bizonyos szakaszaihoz az ügy indulása nem köthető.

A 3/2015. Polgári jogegységi határozat aztán az 1/1998. Polgári jogegységi határozatot hatályon kívül helyezte. Jelenleg a kérdésben hatályos jogegységi határozat nincsen.

A kérdés újra az új Pp. megfogalmazása miatt merült fel, ismét jogbizonytalanságot eredményezve.

A Kúria Pfv.V.20.802/2018 (BH2018.313.) ezúttal eseti döntéssel „mutatott irányt” 2018. novemberében (Kúriai Döntések 2018/11). A Kúra döntése visszahivatkozik az 1/1998. Polgári jogegységi határozatra analógiaként. E mellett az ügy megindításának időpontját egy rendelettel, a bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII.1.) IM rendelet 2. §. 2.-3., 7. és 12. pontjaival támasztja alá:

„2. § A rendelet alkalmazása során

2. beadvány: a bírósághoz elektronikus úton vagy papíralapon érkező irat, amely rendeltetésszerűen az elektronikus illetve a papíralapú ügyiratban kerül elhelyezésre;

3. bírósági ügy: törvény által bírósági útra utalt ügy;

7. érkeztetés: a bíróságra érkezett minden beadványon - az irat valamennyi példányán és mellékletén - a beadvány beérkezése kellőnek rögzítése, elektronikus eljárásban a beadvány rögzítése a lajstromprogramban a befogadás-visszaigazolásban feltüntetett időpontnak megfelelően;

12. kezdőirat: olyan irat, amelynek a bíróságon nincs előzménye; továbbá, amely törvény értelmében érdemben vagy ügyintézés szempontból befejezett ügyben új eljárás lefolytatását vagy a már befejezett ügygel kapcsolatban önálló intézkedést, valamely kérelem önálló elintézését igényli;”

Tényként megállapítható, hogy esetileg „kellett” a Kúriának megállapítani a fogalom jelentését, mit értünk az ügy fogalma és az ügyindulás fogalma jelentése alatt. A döntés a széles közönség számára nem úgy megismerhető, mint egy jogszabály, illetve még a szakma számára is késedelemmel ismerhető meg a kiadásához képest.

Mivel jogszabály a fogalmak jelentéstartalmát nem adja meg, így érdemében bírói jogalkotás történt.

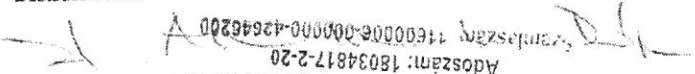
A jogi norma jelentése az átlagember számára ezen esetben sem megismerhető. Igazolt, hogy korábban az analógiaként hivatkozott esetben a bíróságok számára sem volt egyértelmű a jelentéstartalom és hogy miként kell eljárni. Ezen bizonytalanság kockázatát a Kúria a jogkereső állampolgár vállára teszi, és terhükre értékeli.

Tisztességes eljárás mellett éppenhogy az állampolgár javára kellene értékelni a jogi norma egyértelműségének illetve világos jelentéstartalmának meglété hiányát.

Ha pedig az űr a bíróság szerint értelmezéssel kitölthető lenne, mert szerinte nem jogalkotási hanem jogértelmezési kérdéstről van szó, akkor azt nem utólag hanem előre, és nem estei döntéssel hanem jogegységi határozattal kellene megtennie.

Az Abtv. 52. § (4) bekezdése értelmében az alkotmánybírósági eljárás feltételeinek fennállását a Panaszos megfelelően igazolta, amelynek következtében tisztelettel kérem panaszom tárgyában való eljárásukat.

Tisztelettel:

Adószám: 18034817-2-20
1400 Zalaegerszeg, Kossuth Lajos u. 7. 3. em.
Dr. Asztalos Dóra ügyvéd
Dr. Asztalos Dóra Ügyvédi Iroda
dr. Asztalos Dóra
KASZ: 36056591

Melléletek:

1. sz.: megbatalmazás, továbbá aláírási címpéldány, illetve cégkivonat
2. sz.: Pfv.V.20.114/2019/2. számú végzés